

Sociolog Petr Hampl: Jsou Evropané stále hloupější?

- CZ24 News | 21. února 2021

EU: Narážíme na to znova a znova. Třeba, když vidíme, jaké diplomové práce teď procházejí. Když narážíme na katastrofální mezery ve znalostech. Když musí ministerstvo školství každých pár let snižovat úroveň maturit, protože tu dosavadní žáci nezvládají. Jak je možné, že je mezi příslušníky mladších generací tolik hloupých lidí? A z druhé strany - my padesátníci jenom tiše zíráme, kolik toho uměli a věděli někteří lidé o generaci starší.

Smozřejmě, může to být jenom pocitové, ale je oprávněné položit otázku. Opravdu Evropané hloupnou? Ta otázka se nabízí tím spíš, že k podobnému úpadku schopností (i když ne tak rychlému) dochází ve většina evropských zemí.

Hloupnou tedy Evropané? A pokud ano, čím je to způsobeno?

Čtenář už možná narazil na populární postřeh, že lidé méně inteligentní a méně vzdělaní mají v průměru více dětí než ti více inteligentní a více vzdělaní. Protože je inteligence z větší části dědičná, mělo by to vést k poklesu průměrné inteligence v populaci.

Jenže statistiky měření inteligence neukázaly pokles, nýbrž růst (v psychologii se hovoří o tzv. Flynnově efektu). Během dvacátého století inteligence Evropanů stoupala. Možná vás napadá, že se jen zlepšovaly jen školy nebo způsob výchovy v rodinách, ale ty změny k chytřejšímu jsou patrné už u dětí do jednoho roku.

Kromě již zmíněné souvislosti (vyšší inteligence - méně dětí) tedy musí hrát roli nějaká jiná příčina, která působí silněji. Toho se týkala řada výzkumů v polovině 80. letch. Se závěrem, že tou jinou silnější příčinou jsou změny ve stravování. Evropské děti jedí stále lépe. A především těhotné ženy jedí stále lépe.

Pro celkový obraz je ovšem třeba doplnit, že se jednal o doby, kdy se správné stravování populace měřilo podle metráků červeného masa, vajec, a všech těch věcí, které jsou dnes označovány za nezdravé nebo dokonce ničící planetu. A že to byly doby, kdy si nikdo nelámal hlavu nějakými éčky. Data za poslední roky ovšem ukazují, že se inteligenční trend obrátil. V průměru nejnávýkonnější mozky mají Evropané narození kolem roku 1975 (to se týká západní Evropy, u nás byl vrchol nejspíš o pár let později). Od té doby IQ klesá, každé tři roky v průměru o jeden bod.

O příčinách můžeme jenom spekulovat. Je za tím nástup zdravé stravy? Nebo prostě stravování dosáhlo svého maxima, takže ke slovu přicházejí jiné faktory?

Čtenář možná napadá vliv migrace z regionů, kde mají lidé většinou jiné přednosti než vysoké IQ. Nicméně pokles je zaznamenán i mezi vysokoškoláky, kde migrantů mnoho není. I ti nejevropštější Evropané jsou stále méně chytrí.

Na druhou stranu, nejedná se o strmý pád. A rozhodně to není vysvětlení ani omluva pro debakl českého školství. Třeba pro nedávné rozhodnutí ministerstva školství odstranit ze škol základy fyziky a nahradit je „výchovou k toleranci.“ Když takové školství produkuje tupce, není to otázka vrozeného IQ. Možná tak vrozeného IQ úředníků na ministerstvu a aktivistů vzdělávacích neziskovek.

Zdroj: <http://www.novarepublika.cz/>